



Gäller för: Namnberedningen

Dokumentansvarig: Nämndsekreterare
SBN

Dnr : SBN2019/14-5

Regler för namnberedningen i Bollebygds kommun

Inriktning

I arbetet med namngivning och övrigt med namnfrågor ska kommunen ta hänsyn till det kulturhistoriska värdet. Vid namngivning ska funktionella krav och god ortnamnsed enligt Kulturminneslagen tillämpas. Nationella rekommendationer samt namnvårdsprinciper från Lantmäteriet och Ortnamnrådet skall normalt följas (se bilaga 1a-d).

Geografiska företeelser och memorialnamn är lämpliga utgångspunkter för att ge namn till nya objekt, men även konstruerade kategorier är nödvändiga att använda. Memorialnamn ska inte baseras på levande personer, utan det bör ha gått minst 3-5 år efter att vederbörande har avlidit.

Beslutade namn skall användas av Bollebygds kommuns verksamheter i alla kommunikativa sammanhang såsom planhandlingar, avtal, kartor, skyltar, informationsmaterial och register.

Beslutsinstanser

Kommunfullmäktige har delegerat till samhällsbyggnadsnämnden att besluta om namn på bostadsområden, industriområden, gator, vägar, torg eller andra områden som ska vara adressbildande. I uppgiften ingår att besluta om landsbygdsadresser och namn på enskilda vägar inom detaljplan. Namnberedningen fungerar som beredande organ under samhällsbyggnadsnämnden och har till uppgift att ta fram beslutsförslag till nämnden i dessa frågor.

Namnberedningen i Bollebygds kommun

Namnberedningen består av tre-fem ledamöter vilka utses av samhällsbyggnadsnämnden. En av dessa utses till sammankallande. Samhällsbyggnadsnämndens presidie fungerar därutöver som adjungerade ledamöter i namnberedningen med närvarorätt på namnberedningens möten. Ledamöterna i namnberedningen bör utses med hänsyn till deras intresse för och kunskaper om namnvård och namngivning.

En ambition är att ledamöterna skall besitta sådana kunskaper och erfarenheter som främjar ett vårdat och ändamålsenligt ortnamnsskick i Bollebygds kommun, väl förankrat i kommunens historia. Ledamöterna har att använda sig av de principer för namnvård som Lantmäteriet upprättat (bilaga 1c).

I namnberedningen ingår också tjänstemän från samhällsbyggnadsförvaltningen. Sammansättningen kan variera men utöver sekreterare bör kartingenjör och bygglovshandläggare bjudas in.

Beredning av ärenden om namnsättning

Namnberedningen svarar för beredning av ärenden och lämnar beslutsförslag till samhällsbyggnadsnämnden. Till stöd ska finnas en sekreterare som skriver protokoll och förmedlar beslutsunderlagen vidare till samhällsbyggnadsnämnden. I protokollen noteras också motiveringen till det föreslagna namnet. Dessa uppgifter är av intresse för kommande generationer i Bollebygd.

Arbetsordning för namnberedningen

Namnberedningen sammanträder vid behov. Sammankallande ansvarar i samråd med sekreterare för att kalla samman namnberedningen till möte. Inför möte skickar sekreterare ut dagordning och eventuella underlag till ledamöter och tjänstemän.

Hantering av namnförslag

Namnberedningen i Bollebygds kommun skall i mån av resurser hjälpa byggherrar och andra med kostnadsfri rådgivning i ortnamnsfrågor.

Samråd mellan byggherrar och Bollebygds kommun bör komma till stånd i ett så tidigt skede som möjligt planeringsprocessen.

Förslag på namn på gator och allmänna platser inom detaljplaner ska vara en del av planförslaget och ingå i samrådsbehandlingen.

Namntävlingar ska normalt inte ingå i namnberedningsprocessen. Däremot kan namnberedningen med fördel samverka med exempelvis hembygdsföreningar, samfälligheter eller andra som kan ha värdefull kunskap om en viss plats eller företeelse.

Namnändring av ortnamn

Ändring av ortnamn bör undvikas. När ändring av gatunamn, vägnamn etc ändå bedöms nödvändigt bör berörda fastighetsägare, hyresgäster och bostadsrättsinnehavare underrättas om förslaget och om motiven för detta. Detsamma gäller uppgift som ingår i adresser och som påverkas av en ändring. De som berörs av ändringsförslag ska få möjlighet att lämna synpunkter på förslaget innan samhällsbyggnadsnämnden fattar beslut.

Sekreterare ansvarar för att berörda kommuniceras om beslutsförslaget efter namnberedningens möte och innan beslut fattas i nämnd.

Annat uppdrag

Utöver ovanstående har namnberedningen fått i uppdrag att ansvara för faktainsamling och dokumentation av Bollebygds historia i syfte att, dels komplettera tidigare sockenhistoria, dels samla material till en fortsatt historiebereskrivning.

BILAGA (till hjälp och stöd vid namngivning)

1a) Kulturminneslagen § 4: God ortnamnsed

Vid statlig och kommunal verksamhet skall god ortnamnsed iakttas. Detta innebär att:

- hävdvunna ortnamn inte ändras utan starka skäl,
- ortnamn i övrigt stavas enligt vedertagna regler för språkriktighet, om inte hävdvunna stavningsformer talar för annat,
- påverkan på hävdvunna namn beaktas vid nybildning av ortnamn, och
- namn på svenska, samiska, finska och meänkieli så långt möjligt används samtidigt på kartor samt vid skyltning och övrig utmärkning i flerspråkiga områden.

Namn som godkänts av Lantmäteriet ska i statlig och kommunal verksamhet användas i sin godkända form. *Lag (2013:548)*.

1b) Ortnamn: Naturnamn och kulturnamn

Alla ortnamn delas upp i två huvudkategorier: *Naturnamn* och *kulturnamn*. Kulturnamnen kan indelas tre kategorier: ägonamn, bebyggelsenamn och namn på artefakter (konstgjort föremål).

Naturnamn är vattendrag, sjöar, skogar, öar, berg, myrar, mossar, grottor o.s.v.

Ägonamn är namn på mark som används för jordbruk och boskapsskötsel, till exempel åkrar, ängar och hagar.

Bebyggelsenamn är namn på tätorter, byar, gårdar, bygder, kyrkor, torp med mera.

Artefaktnamn är namn på gator, torg, broar, monument, hamnar, dammar broar, gruvor, gravhögar m.m.

1c) Lantmäteriets Namnvårdsprinciper

- Nybildade namn skall följa vedertagna språkriktighetsregler
- Nybildade namn skall vara lätta att uppfatta, uttala och skriva samt ej vara för långa
- Utländska namnelement som piazza och center bör inte användas som efterleder i ortnamn
- Namnelement som innehåller för svenska främmande ljud eller ljudförbindelser bör undvikas
- Nybildade ortnamn skall ansluta till det lokala eller regionala namnskicket och inte bildas med hjälp av namnelement som är specifika för en annan del av landet
- Nybildade ortnamn skall vara utlokalisierande och identifierande
- Sekundärnamn skall följa primärnamnets stavning och form
- Vid memorialnamngivning bör eftertanke och försiktighet iakttagas
- Nya namn skall fungera som goda förebilder för annan namngivning
- Använd aldrig arbetsnamn
- Tänk på att ortnamn inte är varumärken
- Ny namngivning skall göras medvetet och på ett sådant sätt att namnen inte blir löjeväckande eller stötande.

1d) God ortnamnsed (Lantmäteriets rapport 2016:9)

Ortnamnensrådets handledning i namnvård. Rapporten finns hos sekreterare och på webben:

https://www.lantmateriet.se/contentassets/41a7acabed464c519755771a3b760b84/ortnamn-och-namnvard_nr6.pdf